

Referat: Moda otravirilor in secolul XVI

Marchiza de Brinvilliers, prin popularitatea procesului sau, a determinat ivirea unei adevarate scoli de imitatori si otravirile misterioase, survenite in asa-zisa "inalta societate", s-au propagat intr-un ritm fulgerator.

Aceasta a condus, pe data de 11 ianuarie 1630, la crearea in Paris a unui Tribunal denumit "La chambre ardente", care a fost insarcinat sa stavileasca flagelul ivit. Acest tribunal a judecat intre anii 1630-1632 circa 226 otravitori, dintre care 38 au fost femei. Cu putin timp mai inainte, in 1670, a avut loc, dupa cum mentioneaza documentele vremii, moartea ducesei de Orleans, banuita a fi fost otravita. Aceasta crima a zguduit opinia publica franceza intr-un moment in care tara era in plina ascensiune politica si prosperitate economica.

Un sir de decese suspecte, la care se adauga emotia provocata de recentul proces al marchizei de Brinvilliers, ca si dezvaluirea unui plan de otravire a regelui si a delfinului (fiul regelui si mostenitorul tronului), au dus la descoperirea unor asociatii de alchimisti, falsificatori de monede, magicieni si vrajitori.

Tribunalul, infiintat cu aceasta ocazie, a ramas cunoscut in istorie sub numele de "Camera de Justitie", "Camera Otravirilor" sau "Camera Inchizitiei de la Arsenal" dupa numele localului in care isi tinea sedintele. In decursul existentei sale, el a prilejuit sa defileze prin fata sa unele din cele mai importante personaje ale regatului

In fruntea lui, Ludovic al XIV-lea a numit ca presedinte, procuror general si raportor, pe Reynie, un sever locotenent de politie. Se mentioneaza, printre altele, ca au fost citate la bara si persoane care-erau in dizgratia regelui. Cu ocazia interogatoriului luat ducesei de Bouillon, aceasta a fost intrebata daca, cu prilejul intrevederilor sale cu vrajitoarele, nu a zarit pe diavol. Ducesa de Bouillon i-a raspuns : "il vad in acest moment, iar imaginea sa este foarte diforma, fiind deghizat in consilier de stat". In ceea ce priveste pe contesa de Soissons, aceasta se vazuse pusa in situatia de a i se imputa lucruri atat de grave, incat o gasit ca este mai prudent sa fuga la Bruxelles. Doamna de Sevigne a scris privitor la acest subiect : "Ducesa de Houillon a mers la ghicitoarea la moda a epocii, Voisin, cerandu-i putina otrava pentru a omora un sot batran si suparator, precum si un filtru pentru a fi luata in casatorie de un barbat tanar pe care-l iubea".

Maresalul de Luxemburg a fost incarcerat la Bastilia, fiind supus unui interogatoriu indelungat si ramanand inchis acolo timp de patrusprezece luni.

"La Chambre ardente" si-a reluat sedintele la 19 mai 1631, dar cu conditia, impusa de rege, de a inlatura declaratiile in care era vorba de marchiza de Montespan, Aceasta conditie a fost suficienta pentru a ingadui ca nenumarati vinovati sa fie sustrasii de la pedeapsa meritata si. in fapt, pentru a impiedica tribunalul sa-si desfasoare activitatea normala. Actiunea intreprinsa ia sfarsit prin aparitia, la 30 august 1632, a unui edict emis de Ludovic al XIV-lea impotriva ghicitorilor si vrajitorilor, care erau alungati din Franta, precum si prin reglementarea fabricarii si vanzarii otravurilor necesare

industriei. Aceste masuri au avut ca urmare rarirea cazurilor de otravire criminala in Franta.

In acelasi timp cu zvonurile care circulau pe seama otravirilor, a inceput sa se vorbeasca de substante misterioase, de otravuri subtile, care ucideau prin emanatiile lor ; se citeaza obiecte ca manusi, camasi si stofe preparate dupa "metoda italiana" care trebuiau sa omoare pe cel care le purta. Nu se stia, pe drept cuvint, carei cauze trebuiau atribuite aceste pretinse otraviri, si este probabil ca vrajitorii din acea vreme, profitand de credulitatea si ignoranta oamenilor, le mascau prin diverse cai, atribuindu-le unor toxice nenaturale extrem de puternice.

Pe de alta parte, dupa unii autori, in "La Ghambre ardente" nu trebuie sa vedem altceva decat teama pe care o resimea regele de a nu fi, la randul lui, otravit. Fara aceasta s-ar fi preocupat mai putin si ar fi dat o mai mica atentie procesului otravitorilor.

Decretul din 1682, dupa cum am vazut, si-a atins scopul intr-o foarte mare masura, otravirile scazand brusc in Franta, iar cei ramasi din banda lui Sainte-Croix si Glaser, trecuti prin mainile lui Fouquet si prin fata faimosului tribunal, s-au imprastiat sau exilat in tarile vecine, unde si-au continuat opera macabra. Asa s-a intamplat ca contesa de Soissons, in timpul unui voiaj pe care il facea in Spania, a otravit pe regina Spaniei, Maria Louisa d'Orleans. Mijlocul folosit era arsenicul, preparat dupa reteta lui Sainte-Croix. Un alt caz de otravire criminala este acela al Jeannei d'Albret, care moare datorita intoxicarii cu acid tianhidric.

Printre ultimele capetenii de asociati otravitori este citat un anume Barenton. Acesta era un simplu muncitor in Beance, care, prin fama ce si-o crease singur, era considerat vrajitor. Barenton cumula, fara a-i cunoaste pe Sainte-Croix sau Glaser, atat cunostintele de magie cat si cele de manipulare si de preparare a otravurilor. El oficia, pentru vizitatorii veniti din Paris, liturghii negre pe corpul servitoarei sale, utilizata drept altar, asa cum cerea ritualul. Vindea femeilor arsenic pentru a-l introduce sotilor lor in mancare, barbatilor pentru sotiile lor, iar indragostitilor le vindea muste de amor (cantaride), iar celor gelosi preparate destinate sa le amorteasca simturile.

In secolul al XVII-lea, din cate ne-au parvenit, otravurile intrebuintate au fost in majoritate minerale, cele mai cunoscute fiind : vitriolul, arsenicul si sublimatul corosiv, iar dintre organice, opiumul.